

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/179755,Instytut-Pamieci-Narodowej-przekazal-pamiatki-po-Jozefie-Bosiu-do-Muzeum-Historii.html>
20.04.2024, 10:36

Instytut Pamięci Narodowej przekazał pamiątki po Józefie Bosiu do Muzeum Historii Ziemi Kamieńskiej

2 marca 2023 r. w Kamieniu Pomorskim odbyła się konferencja prasowa zastępcy prezesa Instytutu Pamięci Narodowej dr. hab. Karola Polejowskiego i prok. Andrzeja Pozorskiego, dyrektora pionu śledczego IPN. Podczas spotkania z mediami przedstawiciele IPN przekazali Muzeum Historii Ziemi Kamieńskiej artefakty związane z ostatnim Niezłomnym na terenie Pomorza Zachodniego - Józefem Bosiem ps. „Lot”, „Franek”, odnalezione przez Oddziałową Komisję Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Szczecinie.

Uroczystość przekazania artefaktów związanych z Józefem Bosiem ps. „Lot” – Kamień Pomorski, 2 marca 2023. Fot. IPN

Uroczystość przekazania artefaktów związanych z Józefem Bosiem ps. „Lot” – Kamień Pomorski, 2 marca 2023. Fot. IPN

Uroczystość przekazania artefaktów związanych z Józefem Bosiem ps. „Lot” – Kamień Pomorski, 2 marca 2023. Fot. IPN

Uroczystość przekazania artefaktów związanych z Józefem Bosiem ps. „Lot” – Kamień Pomorski, 2 marca 2023. Fot. IPN

Uroczystość przekazania artefaktów związanych z Józefem Bosiem ps. „Lot” – Kamień Pomorski, 2 marca 2023. Fot. IPN

Uroczystość przekazania artefaktów związanych z Józefem Bosiem ps. „Lot” – Kamień Pomorski, 2 marca 2023. Fot. IPN

Uroczystość przekazania artefaktów związanych z Józefem Bosiem ps. „Lot” – Kamień Pomorski, 2 marca 2023. Fot. IPN

- Jest to bardzo szczególny moment, albowiem w ten sposób lokalna społeczność, której bardzo dziękuję za zaangażowanie w odkrywanie prawdy o Józefie Bosiu i Żołnierzach Niezłomnych po roku 1945, uzyska bardzo wymowny element własnej świadomości. To jest niezwykle istotne, ponieważ my w Instytucie Pamięci Narodowej jesteśmy przekonani, że pamięć o przeszłości jest ważna dla przyszłości, dla przyszłych pokoleń. Aby mówić młodym ludziom o tym, co najważniejsze, że ich rówieśnicy sprzed kilkadziesiątu lat nie wahali się, pracowali i składali ofiarę ze swojego życia dla wolnej i niepodległej Rzeczypospolitej

- mówił podczas konferencji dr hab. Karol Polejowski.

Dyrektor Głównej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu prok. Andrzej Pozorski podziękował lokalnej społeczności za udzielone wsparcie w trakcie prowadzonego dochodzenia:

- Dokładna lektura akt sprawy wskazuje, że gdy dokonano zbrodni zabójstwa Józefa Bosia, uczyniono wiele, aby zatrzeć ślady tej zbrodni, aby sprawcy tej zbrodni nigdy nie ponieśli odpowiedzialności karnej. (...) Ale pamięć o Józefie Bosiu przetrwała, była pielęgnowana wśród ludności na terenie, na którym on działał. (...) W trakcie prowadzonego postępowania karnego, kiedy prokurator przesłuchiwał świadków w podeszłym wieku, mówili o nim „nasz Józek”, co świadczy o tym, że zachowali go w pamięci i uważali za dobrego i prawego człowieka. To właśnie dzięki tej pamięci prokurator Oddziałowej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Szczecinie mógł przeprowadzić szereg czynności procesowych, dzięki którym udało się ustalić okoliczności śmierci Józefa Bosia, udało się ustalić sprawców, a na końcu udało nam się ustalić miejsce jego skrytego pochówku. (...) Chciałbym w sposób szczególny

podkreślić, że działania prokuratora w tej sprawie nie były osamotnione. W trakcie prowadzonego postępowania prokurator mógł cały czas liczyć na nieustanne wsparcie miejscowych instytucji i stowarzyszeń. Dlatego z tego miejsca chciałbym podziękować za pomoc i zaangażowanie

- podkreślił szef pionu śledczego IPN.

W konferencji prasowej wzięli udział również: prok. Marek Rabięga, naczelnik Oddziałowej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu IPN w Szczecinie oraz dyrektor Muzeum Historii Ziemi Kamieńskiej w Kamieniu Pomorskim Grzegorz Kurka.

Zapis konferencji na kanale IPNtv

Przedmioty odnalezione w miejscu ukrywania się Józefa Bosia na terenie lasów Nadleśnictwa Gryfice w okolicach wsi Krzepocin (gm. Świerzno). Fot. IPN

Przedmioty odnalezione w miejscu ukrywania się Józefa Bosia na terenie lasów Nadleśnictwa Gryfice w okolicach wsi Krzepocin (gm. Świerzno). Fot. IPN

Przedmioty odnalezione w miejscu ukrywania się Józefa Bosia na terenie lasów Nadleśnictwa Gryfice w okolicach wsi Krzepocin (gm. Świerzno). Fot. IPN

Przedmioty odnalezione w miejscu ukrywania się Józefa Bosia na terenie lasów Nadleśnictwa Gryfice w okolicach wsi Krzepocin (gm. Świerzno). Fot. IPN

Przedmioty odnalezione w miejscu ukrywania się Józefa Bosia na terenie lasów Nadleśnictwa Gryfice w okolicach wsi Krzepocin (gm. Świerzno). Fot. IPN

Przedmioty odnalezione w miejscu ukrywania się Józefa Bosia na terenie lasów Nadleśnictwa Gryfice w okolicach wsi Krzepocin (gm. Świerzno). Fot. IPN

W śledztwie Oddziałowej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w

Szczecinie wyjaśniono okoliczności i ustalono sprawców zabójstwa Józefa Bosia ps. „Lot”, „Franek” oraz odnaleziono miejsce skrytego pochówku.

Józef Boś ps. „Lot”, „Franek” s. Stanisława i Rozalii, ur. 19 września 1924 roku w Boninie w pow. białkopodlaskim (obecnie pow. łosicki). Był uczestnikiem konspiracji niepodległościowej w grupie Władysława Łukasiuka ps. „Młot”, działającej na Podlasiu i Lubelszczyźnie.

Józef Boś
1924 - 1952

Zagrożony aresztowaniem w 1947 roku przeniósł się na teren Pomorza Zachodniego, gdzie kontynuował działalność konspiracyjną. W roku 1948 został aresztowany przez PUBP w Gryficach, ale zdołał zbiec z konwoju i przez cztery kolejne lata ukrywał się, prowadząc jednocześnie działalność skierowaną przeciwko kolektywizacji wsi.

Działania Józefa Bosia polegały głównie na prowadzeniu akcji ulotkowych i propagandowych przeciwko tworzeniu polskiej wersji kolchozów i sowchozów – spółdzielni produkcyjnych i utrudnianiu ich funkcjonowania poprzez niszczenie należących do tych spółdzielni mienia. Boś prowadził również rozmowy z rolnikami o konsekwencjach tworzenia tej formy własności ziemi rolnej oraz przekazywał miejscowej ludności relacje z audycji zachodnich rozgłośni radiowych. Józef Boś cieszył się dużym poparciem miejscowej ludności. Jego działania były na tyle skuteczne, że w niektórych wsiach – mimo usilnych starań miejscowych władz – nie zdołano utworzyć spółdzielni produkcyjnych.

Organy bezpieczeństwa publicznego podjęły szerokie i zmasowane działania zmierzające do ujęcia Józefa Bosia. W licznych obławach, zasadzkach i „kotłach” brali udział zarówno funkcjonariusze WUBP w Szczecinie, jak i okolicznych PUBP – w tym w Kamieniu Pomorskim, Gryficach, Golczewie, ponadto funkcjonariusze okolicznych posterunków MO, a także żołnierze 12 Pułku KBW Ziemi Szczecińskiej. Sprawa poszukiwań Józefa Bosia była nadzorowana przez MBP.

W wyniku śledztwa ustalono, iż Józef Boś został zamordowany 11 września 1952 roku w wyniku zasadzki zorganizowanej przez funkcjonariuszy szczecińskiej bezpieki pomiędzy godzinami 17.00 a 20.00 w lesie, na północ od wsi Krzepocin (pow. kamieński), w pobliżu ziemnego bunkra, gdzie się ukrywał. Sprawcami zabójstwa byli dwaj funkcjonariusze WUBP w Szczecinie – naczelnik Wydziału do Walki z Bandytyzmem WUBP w Szczecinie i funkcjonariusz tego Wydziału. Sprawcy dokonali zabójstwa Józefa Bosia przy użyciu broni palnej, między innymi pistoletu maszynowego PPSz-41.

Miejsce pochówku Józefa Bosia przez 70 lat pozostawało nieznanne. Funkcjonariusze WUBP

w Szczecinie skrycie pochowali jego ciało w nieoznaczonej mogile i starannie zadbali, by nie udokumentowano miejsca, w którym się znajdowała.

Po przemianach ustrojowych w Polsce wielokrotnie podejmowano próby odnalezienia miejsca, gdzie pochowano ciało Józefa Bosia. Badania w tym zakresie przeprowadzone zostały między innymi przez historyków oraz specjalnie zawiązane w tym celu dwa lokalne stowarzyszenia. Nie przyniosły jednak rezultatu.

Działania zmierzające do odnalezienia szczątków Józefa Bosia podjęto w śledztwie Oddziałowej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Szczecinie. Przeprowadzono procesowe ustalenia dotyczące kilkunastu cmentarzy, w tym w Krzepocinie, Kamieniu Pomorskim i w Szczecinie. W wyniku tych czynności odnaleziono świadka, który jako dziecko zapamiętał, że 11 września 1952 roku ciało Józefa Bosia funkcjonariusze UB wieźli na otwartej skrzyni ładunkowej ciężarówki od strony Krzepocina, przez Mechowo, drogą w stronę Golczewa, co wskazywało, iż dalsze poszukiwania należy prowadzić także w Szczecinie. Okoliczność ta skłaniała do dogłębnego zbadania dokumentacji związanej z funkcjonowaniem od 1952 roku Cmentarza Centralnego w Szczecinie, gdzie mogło dojść do skrytego pochówku ciała Józefa Bosia.

W tym celu przeprowadzono analizę:

- wszystkich wersji ksiąg cmentarnych Cmentarza Centralnego w Szczecinie
- dostępnych w Wojskowym Biurze Historycznym szpiegowskich zdjęć lotniczych terenu tego cmentarza z 1948 roku i 1955 roku
- dokumentacji wytworzonej przez Biuro Poszukiwań i Identyfikacji IPN
- dokumentacji uzyskanej z Oddziałowego Archiwum IPN w Szczecinie oraz Archiwum IPN w Warszawie
- dokumentów uzyskanych z Urzędu Miasta w Szczecinie, Wojskowego Biura Historycznego, Archiwum Państwowego w Szczecinie, Wojewódzkiego Sztabu Wojskowego w Szczecinie, Rejonowego Zarządu Infrastruktury Wojskowej w Szczecinie

Ponadto:

- powołano i uzyskano opinię biegłego dendrologa co do wieku drzew porastających miejsce ewentualnego pochówku
- zabezpieczono zdjęcia istniejących do dziś mogił z lat pięćdziesiątych XX w.
- przesłuchano świadków związanych z administrowaniem i czynnościami technicznymi cmentarza
- wystąpiono do Biura Poszukiwań i Identyfikacji IPN w Warszawie o nałożenie siatki współczesnych mogił na archiwalne zdjęcia lotnicze oraz współczesne.

Czynności procesowe, prowadzone przy udziale pracowników i biegłych Biura Poszukiwań i Identyfikacji Instytutu Pamięci Narodowej, dały podstawę do wykonania badań sondażowych w dwóch typowanych miejscach Cmentarza Centralnego w Szczecinie, gdzie mogło dojść do pochówku Józefa Bosia, który – jak ustalono – miał miejsce 16 września 1952 roku.

W jednym z tych miejsc, pod mogiłą wierzchnią, ujawniono złożone szczątki mężczyzny odpowiadające – w opinii biegłego antropologa – cechom antropologicznym Józefa Bosia. Odkryte szczątki ludzkie nosiły ponadto ślady postrzałów. Znaleziono tam przedmioty w postaci dwóch pocisków, ocenionych jako pociski od pepeszy PPSz-41 oraz inne artefakty, m.in. pasek skórzany do spodni, rodzajowo podobny do widocznego na odnalezionych zdjęciach Józefa Bosia.

Biegły antropolog z Biura Poszukiwań i Identyfikacji IPN dokonał nałożenia śladów postrzałów, ze znanymi z opisu zawartego w protokole oględzin zwłok sporządzonym przez funkcjonariuszy UB po zabójstwie Józefa Bosia. Wszystkie cztery ślady opisane w tym protokole jako miejsca postrzałów i ślady ujawnionych uszkodzeń widocznych na szczątkach, wykazały zbieżność.

Po ekshumacji szczątków mężczyzny powołano biegłych z zakresu genetyki sądowej Zakładu Medycyny Sądowej UMK w Toruniu w celu przeprowadzenia genetycznych badań porównawczych z próbkami materiału genetycznego pobranego od bratanków i siostrzeńców Józefa Bosia.

W marcu 2022 roku uzyskano opinię potwierdzającą, że ujawnione w śledztwie Oddziałowej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Szczecinie szczątki ludzkie należą do Józefa Bosia.

Mimo długiego czasu, który upłynął od zabójstwa Józefa Bosia zdołano ustalić przebieg tragicznych wydarzeń i rolę, jaką w nim odegrały poszczególne osoby. Odnalezienie ukrytej mogiły pokrzywdzonego i ekshumacja jego szczątków pozwolą na godny pochówek Niezłomnego.

[Rodzina zamordowanego przez UB bohatera 22 lipca 2022 r. otrzymała notę identyfikacyjną, którą wręczono podczas uroczystości w Belwederze, wraz z trzydziestoma innymi zidentyfikowanymi po latach ofiarami komunizmu.](#)

* * *

Kontakt dla mediów:

Oddział IPN w Szczecinie

dr Sebastian Kaniewski

tel. 601 585 323

Sebastian.kaniewski@ipn.gov.pl

Rzecznik Prasowy IPN - Dyrektor Biura: dr Rafał Leśkiewicz

tel. 602 322 362

rzecznik@ipn.gov.pl